

A kiállítás helyszíne:
„Cifrapalota”
Katona József Múzeum Képtára és Kiállítóhelye
Kecskemét, Rákóczi út 1.

A kiállítás megtekinthető:
2006. december 3-ig
hétfő kivételével naponta 10-től 17 óráig.

BÁCS-KISKUN
MEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT

LEVÉLTÁRA

6000 Kecskemét, Klapka utca 13-15.
Telefon/Fax: 76/495-951
E-mail: leveltar@bacs-kiskun-leveltar.hu
Honlap: www.bacs-kiskun-leveltar.hu

Készült:
a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltárában 300 példányban
Felelős kiadó:
Dr. Szabó Attila levéltár-igazgató

Bács-Kiskun Megyei
Önkormányzat
Levéltára

Bács-Kiskun Megyei
Önkormányzat
Múzeumi Szervezete

AZ 1956-OS FORRADALOM BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN

Kiállításvezető

Az 1956-os forradalom Bács-Kiskun megyében

A kiállítást rendezte és a katalógust összeállította:
Tánczos-Szabó Ágota

Grafikai munkák:
Mudri Andor

A kiállítást támogatta:
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat

Kecskemét, 2006

Bevezető

Egy ország történelmi hagyományai között rendszerint előkelő helyet foglal el a függetlenségi mozgalmak, a polgári, demokratikus forradalmak és a szabadságharcok története. Ezekre a függetlenség, haladás és összefogás jegyében vívott küzdelmekre büszkén emlékeznek a nemzet tagjai, s tanulságaikat, igazságait méltán kívánják átörökíteni a következő generációk számára. Az 1956-os forradalom Magyarország legújabb kori történelmének kiemelkedő eseménye. A korabeli dokumentumokból vitathatatlanul kiderül: '56 őszén a magyar népet a társadalmat ért igazságtalanságok számonkérésének, az elvesztett szabadság visszaszerzésének vágya vitte szellemi és harctéri barikádokra, mindemellett nem a fennálló politikai rendszer teljes átalakításának szándéka, hanem egy igazságosabb szocializmus megteremtése volt a kitűzött cél.

1956 őszén a fővárosban lezajlott tömegtüntetések hírére pár napon belül az egész ország megmozdult. Bács-Kiskun megyében a kommunista vezetők erőszakos katonai eszközökkel igyekeztek útjába állni a forradalom kiteljesedésének, átmeneti felülkerekedésük ellenére azonban, az országos politikai fordulat hatására, Bács-Kiskunban is győzött a forradalom. Fokozatosan kiépültek a demokratikus öngazgatás helyi szervei, megkezdődött a pártok újjáalakulása, csatlakoztak a forradalmi követelésekhez a katonai és rendőri erők, az élet számos területén jótékony változások kezdődtek. Ezt a kibontakozást akasztotta meg a Kádár-kormány november 4-i megalakulása és a szovjet csapatok beavatkozása. A központi vezetés ellen december közepéig szívósan védekező munkástanácsok politikai törekvéseit és a társadalom ellenállását terrorral számolták fel a hatalmukat idegen fegyverekre támaszkodva restauráló kommunista erők.

A Kádár-rendszer éveken keresztül tartó megtorlással és az események szisztematikus meghamisításával elhallgatásra, feledésre kívánta ítélni az 1956-ban történeteket. A forradalom Magyarország történelmében betöltött szerepét és jelentőségét történészeink a rendszerváltozás óta vizsgálhatják objektíven, az egykor tabunak számító részletek feltárásával. Az 1989 óta a nemzeti ünnepek sorába emelkedett események fél évszázados jubileumához érkezünk idén. A jeles évforduló alkalmával rendezett országos ünnepségsorozathoz csatlakozva a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltára és a Bács-Kiskun Megyei Múzeumi Szervezet közös kiállításal emlékezik az ötven évvel ezelőtt lezajlott történésekre.

*

Tárlatunk az 1956-os forradalom és szabadságharc Bács-Kiskun megyei vonatkozású, írott és tárgyi emlékeit mutatja be, amelyek alapján a helyi események menetét az előzményektől a megtorlásig követheti a látogató. A kiállított iratok kronologikus sorrendben szerepelnek a tablón, e sorrendet a forradalom előzményeinek, első napjainak, győzelmének és konszolidációjának, a Kádár-kormány megalakulásának időszaka és a megtorlás időszaka szerint tagoltuk öt kisebb egységre. Az egyes időrendi blokkokon belül alkalmazott szoros kronológiától csak a tematikus összeállítások esetében térünk el.

A kiállított dokumentumok a megyei, járási, városi és községi forradalmi, nemzeti bizottságoknak, illetve tanácsoknak; a munkás öngazgatás szervezeteinek: a munkástanácsoknak; a forradalmi fegyveres szervezeteknek: a nemzetőrségeknek, forradalmi katonai tanácsoknak; továbbá a forradalmi rétegszervezeteknek: így a pedagógusok, a kisiparosok és a parasztság különböző érdekvédelmi szervezeteinek 1956 során keletkezett iratai. Ezek – típusuk szerint – zömmel ülésjegyzőkönyvek, határozatok, felhívások, közlemények, hirdetések, meghatalmazások, követelések, névsorok, igazolványok, meghívók, rölapok. A Magyar Dolgozók Pártja, a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Kádár-kormányt támogató erők fennmaradt irataiból propagandaanyagokat, helyzet- és hangulatjelentéseket, veszteséglistákat, kárfelméréseket, fegyelmi ügyeket válogattunk, melyek többsége már 1957-es keltezésű. Számos esetben kénytelenek voltunk a korabeli helyi sajtótermékek tudósításait felhasználva szemléltetni a forradalom egy-egy fontosabb eseményét, amelyről ún. primer források nem állnak rendelkezésünkre. Hasonló módon jártunk el azon alkalmakkor is, amikor országos vonatkozású történéseket igyekeztünk felidézni.

Az időrendiség szervezőelvét a kiállításon belül figyelmen kívül hagyó tematikus összeállítások a forradalmi események egy-egy kiemelkedő momentumára vagy egy különleges forráscsoportra kívánják ráirányítani a látogatók érdeklődését. Külön tablót szenteltünk például a nemzetőrségek vagy a megyében 1956 őszén újjáalakult pártok dokumentumainak, s igyekeztünk hangsúlyozni a diákságnak a forradalomban betöltött szerepét is. Sajátos együttessé alkotnak a forradalom alatt Kecskeméten működött Szabad Katona József Rádió dokumentumai, az október 31. és november 2. között elhangzott közlemények, híradások; illetve a megye ötvenhatos sajtója: az 1956 őszén két szám erejéig megjelent Kecskeméti Lapok, a bajai fiatalok által szerkesztett Októberi Ifjúság, a Kalocsa és Vidéke, valamint a Népiújság és utódlapja, a Petőfi Népe egyes cikkei. A Népiújság és a Petőfi Népe fejléceinek változását szemléltető tabló révén jól nyomon követhető a politikai erőviszonyok alakulása. A diákság kézirattal és kezdetleges házi nyomdával készített, olykor megható, máskor megmosolyogtató röpcédulái a Kádár-kormány propagandaplakátjaira felelnek. Az „1956 virágai” című tabló a forradalom ihlette művészi alkotásokat, illetve a fiatalok alkalmi verseit mutatja be. A tematikus összeállítások sorát a kecskeméti levéltárban 1956-ban keletkezett iratok zárják, melyek közül kiemelkednek a „Naposoldal” ceruzarajzai és a „Historia Domus” kézzel írt, gyönyörűen illusztrált bejegyzései. E két kötet a tárlat – állományvédelmi okok miatt másolatban közzétett – dokumentumaitól eltérően eredetiben látható.

A tárlaton szereplő korabeli iratok többsége Bács-Kiskun megye forradalmi központjaiban: Kecskeméten és Baján keletkezett, illetve a nagyobb városokban: Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason és Kalocsán történeteket dokumentálja. A forradalom egyes helyszíneiről több, másokról kevesebb írott forrás áll rendelkezésünkre, igyekeztünk azonban minél több községi vonatkozású iratot is bemutatni. Így a kiállításon láthatók Bácsalmás, Bácsbóly, Csólyospálos, Dunavecse, Érsekcsanád, Fajsz, Felsőszentiván, Fülöpszállás, Gara, Homokmégy, Izsák, Kelebia, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kunfehértó, Lakitelek, Mórícsgát, Rém, Solt, Soltvadkert, Szabadszállás, Szakmár, Szeremle és Tiszakécske válogatott 1956-os dokumentumai.

A kiállított ötvenhatos „ereklyék” egy részét a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltárában őrzött pártarchívumból, az ún. '56-os gyűjteményből, valamint tanácsai és bírósági iratokat tartalmazó fondokból válogattuk. Számos dokumentum társintézmények, irattárak: a Hadtörténelmi Levéltár, a Magyar Országos Levéltár és a Politikatörténeti Intézet Levéltára, illetve a Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára és a Fővárosi Bíróság irattára iratállományaiból való. A Megyei Múzeumi Szervezet Katona József Múzeuma plakátokat és rölapokat, továbbá korabeli tárgyakat: szobrokat és Kossuth-címert biztosít a tárlathoz. Mivel az 1956-os megyei eseményekre vonatkozó relikviák minél szélesebb körét kívántuk a nagyközönség elé tárni, a rendező intézmények számos közgyűjteménytől, történész szakembertől és művésztől is kértek segítséget, akik korabeli fényképfelvételekkel, hasznos információkkal, műalkotásokkal támogatták a rendezvényt. Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a bajai Türr István Múzeumnak, a kiskunhalasi Thorma János Múzeumnak, a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumnak, a Politikatörténeti Intézet Levéltárának, a Hadtörténelmi Levéltárnak, illetve mindazoknak a szakembereknek és kollégáknak, akik a kiállítás megvalósításában munkájuk révén közreműködtek. Hálával tartozunk id. Goór Imre festőművésznek és Buda Ferenc Kossuth-díjas írónak műalkotásaikért, amelyeket a kiállításra kölcsönadtak. Külön köszönet jár Orgoványi Istvánnak, aki saját kutatási anyagait és eredményeit bocsátotta rendelkezésünkre, a forradalom ötvenedik évfordulója alkalmával megjelenő forrásgyűjteménye pedig vezérfonalat jelentett a kiállítás anyagának összeállításához.

*

Az 1956-os forradalom Bács-Kiskun megyében címet viselő, több mint 300 dokumentumot, illetve tárgyat bemutató kiállítást 2006. október 19-től 2006. december 3-ig tekintheti meg az érdeklődő közönség a kecskeméti Cifrapalota nagytermében.

Kecskemét, 2006 október

Tánczos-Szabó Ágota
levéltáros

I.
„Valami van a levegőben”
A forradalom Bács-Kiskun megyei előzményei

1) Fekete Pál Vigyázatok! című verse. 1956. szeptember 25.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltára (a továbbiakban: BKMÖL) XXV. 30/b. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Kecskeméti Törvényszék 1950-ig) iratai. Peres iratok (a továbbiakban: XXV. 30/b.). 1502/1957. Tarjányi Ágoston és társai pere. Házkutatás során lefoglalt anyagok.

2) Írók, újságírók, művészek október 2-i találkozójáról számol be a Népújság.

Forrás: Népújság, XI. évf. 234. sz. (1956. okt. 4.) [5. p.]

3) A Népújság tudósítása az október 5-i értelmiségi ankétról. (Részlet.)

Forrás: Népújság, XI. évf. 237. sz. (1956. okt. 7.) [1. p.]

4) A megyei első titkár összefoglalója az 1956. október 20-án tartott pártbizottsági ülés vitájáról. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. Az MKP-MDP-MSZMP iratok gyűjteménye (a továbbiakban: XXXV. 1.), 36. f. Az MDP Bács-Kiskun Megyei Bizottságának iratai (a továbbiakban: 36. f.), 1. cs. 59. ő. e.

5) A Népújság beszámolója a Cifrapalotában megrendezett október 22-i pedagógustalálkozóról.

Forrás: Népújság, XI. évf. 251. sz. (1956. okt. 24.) [3. p.]

6) A fiatal értelmiségiek helyzetéről tárgyaló, október 23-i megyei DISZ-ülésről tudósít a Népújság.

Forrás: Népújság, XI. évf. 251. sz. (1956. okt. 24.) [3. p.]

7) A bajai Petőfi Kör október 24-ére kitűzött, első vitaestjéről tájékoztat a Népújság.

Forrás: Népújság, XI. évf. 249. sz. (1956. okt. 21.) [1. p.]

8) Készültségi eligazítás a kecskeméti repülőtéren 1956-ban. (Korabeli fotó.)

Közlő: Petőfi Népe 1991. november 12. 9. p.

9) A Népújság beszámolója a budapesti tüntetésekről.

Forrás: Népújság, XI. évf. 251. sz. (1956. okt. 24.) [1-2. p.]

10) Az MDP Bács-Kiskun megyei Végrehajtó Bizottságának a Központi Vezetőséghez intézett közleménye.

Forrás: Népújság, XI. évf. 251. sz. (1956. okt. 24.) [1. p.]

11) Az MDP Bács-Kiskun megyei Végrehajtó Bizottságának felhívása a megye lakosságához.

Forrás: Népújság, XI. évf. 251. sz. (1956. okt. 24.) [1. p.]

12) Nagy Imre nyilatkozata és a kormány felhívása az október 23-án történtek kapcsán.

Forrás: Népiújság, [XI. évf.] [rendkívüli kiadás] (1956. okt. 24.) [1–2. p.]

13) A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa elrendeli a statáriumot.

Forrás: Népiújság, [XI. évf.] [rendkívüli kiadás] (1956. okt. 24.) [1. p.]

14) A Népiújság beszámolója a megyei rögtönítélő bíróság megalakulásáról.

Forrás: Népiújság, [XI. évf.] [rendkívüli kiadás] (1956. okt. 24.) [2. p.]

15) A kecskeméti pedagógusok táviratban tiltakoznak a statárium ellen. 1956. október 24.

Forrás: BKMÖL XXXII. 12. A Bács-Kiskun megyei 1956-os forradalommal és szabadságharcral kapcsolatos iratok gyűjteménye. 8.

16) Grósz József kalocsai érsek nyilatkozatban közvetíti a katolikus egyház álláspontját a budapesti eseményekkel kapcsolatban.

Forrás: Népiújság, XI. évf. 252. sz. (1956. okt. 25.) [1. p.]

II.

„Zászlódszben a megye”

A forradalom első napjai a megyében. 1956. október 25–28.

17) „Megyénkben teljes a nyugalom” – tudósít a Népiújság.

Forrás: Népiújság, XI. évf. 252. sz. (1956. okt. 25.) [2. p.]

18) Az MDP Bács-Kiskun Megyei Bizottságának jelentése az MDP központi pártügyeletének a megyei helyzetről.

Forrás: Politikatörténeti Intézet Levéltára (a továbbiakban: PIL) 290. f. 1/18. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. okt. 25. 23. p.

19) Kerek elvtárs, az MDP Bajai Járási Bizottságának titkára számol be a bajai tüntetésekről.

Forrás: PIL 290. f. 1/18. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. okt. 25. 76. p.

20) A Kiskunfélegyházi Dohánybevaltó Üzem dolgozói a vérontás megszüntetését kérik.

Forrás: PIL 290. f. 1/18. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. okt. 25. 40. p.

21) A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének nyilatkozata a magyar néphez. 1956. október 26. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Az MSZMP Bács-Kiskun Megyei Bizottságának iratai (a továbbiakban 1. f.). Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

22) „Zászlódszben a megye” – írja a Népiújság.

Forrás: Népiújság, 11. évf. 253. (1956. október 26.) [2. p.]

23) Tüntető leverik a vörös csillagot a kecskeméti ÁVH épületéről. (Korabeli fotó.)

Közl.: Petőfi Népe, 46. évf. 249. sz. (1991. október 24.) [9. p.]

24) Kecskeméten a pártház előtti szovjet emlékműről a tüntetők eltávolítják a vörös csillagot. (Korabeli fotó.)

Közl.: Petőfi Népe, 46. évf. 248. sz. (1991. október 22.) [1. p.]

25) Daczó elvtárs, az MDP Bács-Kiskun megyei első titkára jelentése a megyei helyzetről az MDP központi pártügyeletének.

Forrás: PIL 290. f. 1/19. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 26. 112. p.

26) A megyei pártbizottság Kecskemét népe nevében a harcok beszüntetésére szólítja fel a fővárosi felkelőket. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kecskemét város és járás.

27) A Magyar Távirati Iroda kecskeméti kirendeltsége tudósítójának jelentése a kecskeméti tüntetésekről.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 26. 170. p.

28) A Magyar Távirati Iroda kecskeméti kirendeltsége tudósítójának jelentése a fegyveres harc kitöréséről.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 27. 171. p.

29) Nagygyűlés a bajai Szentháromság téren. (Korabeli fotók felhasználásával készített montázs. A fotókat készítette: Bérci László.)

Forrás: A fotók a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Türr István Múzeumából valók. Fotógyűjtemény. F 28573, F 28574, F 28577.

30) Nagygyűlés a bajai Szentháromság téren. (Korabeli fotó. Készítette: Bérci László.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Türr István Múzeuma. Fotógyűjtemény. F 28575.

31) Tüntető Baján, a Vaskúti úton. (Korabeli fotó. Készítette: Bérci László.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Türr István Múzeuma. Fényképgyűjtemény. F 28582.

32) A bajai felkelők bejelentik a Minisztertanács elnökének, hogy csatlakoznak a budapesti fegyveres felkeléshez.

Forrás: PIL 290. f. 1/19. 5. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október. 26. 186. p.

33) A Bajai Gyapjúsövetgyár dolgozóinak követelése. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. 5. e. 9.

34) Grösz József kalocsai érsek megismétli korábbi nyilatkozatát: „a katolikus egyház az evangélium alapján elítéli a vérontást és rombolást”.

Forrás: PIL 290. f. 1/19. ö. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 26. 63. p

35) Tiszakécske főtere 1956. október 26-án. (Korabeli fotó. Készítette: Tóth Sándor.)

Közl: Petőfi Népe, 56. évf. 251. sz. (2001. okt. 27.) 5. p.

24.

* * *

„Az ifjúság követeli...”

Fiatalok a forradalomban

36) Az Októberi Szabadság emlékműve Baján, a Déry-kertben. (Korabeli fotó.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Türr István Múzeuma. Fotógyűjtemény. F 28587.

37) Diákok díszőrsége az Októberi Szabadság emlékműve előtt 1956. november 1-jén. (Korabeli fotó.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Türr István Múzeuma. Fotógyűjtemény. F 28586.

38) A járási párt vb felszólítja a bajai fiatalokat, hogy ne vegyenek részt felvonulásokon. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

39) A bajai diákság követelése. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

40) Bajai diákok hatpontos követelése. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

41) Kecskemét város ifjúságának követelése a Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Népköztársaság vezetőihez.

Forrás: Éljen a független, demokratikus és szocialista Magyarország! Kiáltvány a magyar néphez! [A Népiújság különkiadása.] [11. évf.] [254. sz.](1956. október 27.) [2. p.]

42) A Bajai Ifjúsági Tanács lapjának, az Októberi Ifjúságnak hátoldala. Dátum nélkül.

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 7. Októberi Ifjúság. [2. p.]

* * *

43) Éljen a független, demokratikus és szocialista Magyarország! Kiáltvány a magyar néphez! [A Népiújság különkiadása.] [11. évf.] [254. sz.](1956. október 27.) [1. p.]

44) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottságának jelentése a megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. ö. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 1. p.

45) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottságának tájékoztatója az MDP Központi Vezetősége Párt- és Tömegszervezetek Osztályának a megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. ö. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 28. 76. p.

46) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottságának jelentése az MDP központi pártügyeletének a megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. ö. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 28. 150. p.

47) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottságának jelentése a kecskeméti helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. ö. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. Október 27. 18. p.

48) Kecskemét Város Tanácsa Végrehajtó Bizottságának intézkedései a rend helyreállítására. 1957. október 27. (Röplap.)

Közl: 1956 plakátjai és röplapjai: október 22–november 5. Összeállította és szerkesztette: Izsák Lajos, Szabó József, Szabó Róbert. Budapest, 1991. 307. p.

49) A Kecskeméti Gépgyárban 1956. október 27-én megalakult Munkástanács tagjai. 1956. október 27.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Biróság irattára. B. 1157/1957. Pullay Béla és társai pere.

50) „Bajáról jelentjük.” A Népujság beszámolója az október 25–26-i bajai eseményekről.

Forrás: Éljen a független, demokratikus és szocialista Magyarország! Kiáltvány a magyar néphez! [A Népujság különkiadása.] [11. évf.] [254. sz.](1956. október 27.) [2. p.]

51) Jegyzőkönyv-kivonat a Bajai Gyapjúszővetgyár Munkástanácsának 1956. október 27-én tartott üléséről, amely közli a munkástanács munkaszervezési ügyekben hozott döntéseit és a tanácsstagok neveit. 1956. október 27. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

52) Baja város dolgozói fegyelemre és higgadságra szólítják fel a város lakosságát. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 5.

53) „Félegyházán történt”. A Népujság jelentése az október 26-i kiskunfélegyházi eseményekről.

Forrás: Éljen a független, demokratikus és szocialista Magyarország! Kiáltvány a magyar néphez! [A Népujság különkiadása.] [11. évf.] [254. sz.](1956. október 27.) [2. p.]

54) Tarkányi Ágoston elnök bejelenti, hogy a régi tanács lemondása után Kiskunfélegyházán az újonnan megalakult Ideiglenes Munkás–Paraszt–Értelmiségi–Katona Tanács átvette a hatalmat. 1956. október 27. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunfélegyháza város és járás.

55–56) A kiskunfélegyházi forradalmi események helyszínei: a szovjet emlékmű és a posta. (Korabeli fotók.)

Forrás: BKMÖL XV. 5. Fotók és képeslapok gyűjteménye. Kiskunfélegyházi részleg. Sz. n.

57) Ledöntött szovjet emlékmű Kiskunhalason. 1956. okt. 27. (Korabeli fotó. Készítette: Ternyák Jenő.)

Forrás: a szerző magángyűjteménye.

58) Jegyzőkönyv a felsőszentiváni munkástanács megválasztásáról. 1956. október 27.

Forrás: BKMÖL XXIII. 726/c. Felsőszentiván Nagyközség Tanácsának iratai. Közigazgatási iratok. Titkos iratok. 04/1958. Kollár János ügye.

59) Jegyzőkönyv Izsák Község Nemzeti Bizottságának megalakulásáról. 1956. október 27.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

60) Sortűzek és repülőgépes támadások helyszínei Bács-Kiskun megyében. (Illusztráció. Készítette: Mudri Andor.)

61) Tájékoztató a Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottságának helyzetéről.

Forrás: PIL 290. f. 1/21. ő. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 28–30. 13–14. p.

62) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottsága első titkárának jelentése az MDP központi pártügyeletének a megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/21. ő. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 28–30. 24. p.

63) A bajai katonai alakulatok vezetőinek bejelentése a hatalom ismételt visszaszerzéséről. 1956. október 28. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 10.

64–65) A Magyar Dolgozók Pártja Bajai Városi Bizottságának a rendbontás és zavargások ellen irányuló felhívásai. Dátum nélkül. (Röplapok.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 2. és 3.

66) A kalocsai járási és városi tanácsi és pártszervek, valamint a Forradalmi Katonai Nemzeti Bizottság a rend és a nyugalom megtartására szólítja fel Kalocsa város dolgozó népét. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 19.

67) A kalocsai Városi és Járási Forradalmi Katonai Nemzeti Bizottság gyülekezési és kijárási tilalmat rendel el. 1956. október 28. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 6.

68) A Garai Állami Gazdaság dolgozóinak a nemzeti kormányhoz intézett követelése. Dátum nélkül.

Forrás: PIL 290. f. 1/20. ő. e. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 1956. október 28. 169. p.

69) Izsák község helyőrségparancsnokának felhívása és a rendfenntartás érdekében hozott rendeletei. 1956. október 28.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

70) Kerekegyháza Község Forradalmi Bizottságának tagjai. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

71) Jegyzőkönyv a Soltvadkerti Ideiglenes Nemzeti Bizottság üléséről, amelyen a nemzeti bizottság tagjai a legfontosabb feladatokról határoznak. 1956. október 28.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskőrösi járás.

72) Jegyzőkönyv a Móricgáti Ideiglenes Nemzeti Bizottság megalakulásáról. 1956. október 28.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunfélegyháza város és járás.

73) Szakmár népének követelése. 1956. október 28.

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 44.

* * *

Nemzetiszin karszalaggal

Nemzetörség megalakulása Bács-Kiskun megyében

74) Kerekegyháza Község Ideiglenes Nemzeti Bizottságának hirdetménye a nemzeti bizottság és a nemzetörség megalakulásáról. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

75) A Kerekegyházi Községi Forradalmi Bizottság megbízólevele a nemzetörség fegyverekkel történő felszerelése tárgyában. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

76) Kerekegyháza Község Nemzetörségének névsora. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

77) Kerekegyháza Község Forradalmi Bizottsága által kiállított nemzetör-igazolvány. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

78) Kerekegyháza Község Nemzeti Bizottsága felhívásban közli Súlyom Ferenc nemzetörrel szolgálati beosztását. 1956. november 2.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

79) Kerekegyháza Község Nemzeti Bizottsága felhívásban közli dr. Király Endre nemzetörrel szolgálati beosztását. 1956. november 3.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

80) Fegyverviselési engedély Fajsz községből. 1956. november 3.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1304/1957. Rákosi Gyula pere.

81) A Népújság beszámol Kecskemét város és járás nemzetörsége megalakulásáról.

Forrás: Népújság, 11. évf. 257. sz. (1956. október 30.) [2. p.]

82) A Forradalmi Katonai Tanács fegyvert bocsát a kecskeméti nemzetörség rendelkezésére. 1956. november 2.

Forrás: Hadtörténelmi Levéltár (a továbbiakban: HL) XI. 22/a. A Budapesti Katonai Bíróság és jogelődjei iratai (a továbbiakban: XI. 22/a.). B. 24/1958. Lukács András pere.

83) Kecskemét város nemzetörségének parancsnoka, Lukács András kézjeggyével ellátott, szabad közlekedést biztosító igazolvány. 1956. november 2.

Forrás: HL XI. 22/a. B. 24/1958. Lukács András pere.

84) Jegyzőkönyv a Bajai Forradalmi Nemzeti Bizottságnak a nemzetörség felállítását tárgyaló üléséről. 1956. október 31.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

85) Az Izsáki Forradalmi Tanács megbízólevele Péli Pál nemzetör részére. 1956. november 7.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán pere.

86) Az izsáki „népi rendörség” névsora. 1956. november 8.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán pere.

87) A Kiskunfélegyházi Nemzetör Parancsnokság ideiglenes igazolványa. Dátum nélkül.

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 35.

72/64		
KISKUNFÉLEGYHÁZI NEMZETÖR PARANCSONKSÁG		
IDEIGLENES IGAZOLVÁNY		
Ismerem, hogy		
* NEMZETÖRSÉG TAGJA, FEGYVER VISELÉSRE JÖGÖSÜLT.	* város	
Ezen igazolvány a személyi igazolvány felmutatása mellett a visszavonásig érvényes.		
Kiskunfélegyháza, 1956. hó nap.		
VÁROS ÉS A JÁRAS NEMZETÖRSÉG PARANCSONKA		
(Pérez László) Huny. aljegyző		
H. Ny. V. Kiskunfélegyháza 1-0-01. 657		

87.

* * *

III.

„Független, szabad Magyarországot!”

A forradalom győzelme és konszolidációja. 1956. október 29–november 3.

88) A Magyar Dolgozók Pártja Bács-Kiskun Megyei Bizottsága első titkárának jelentése az MDP központi pártügyeletének a megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/21. ö. e. október 28–30. Az MDP központi pártügyeletének iratai. 82. p.

89) A Magyar Távirati Iroda kecskeméti kirendeltsége tudósítójának jelentése a felkelés leveréséről.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. ö. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 47. p.

90) A Bajai Ideiglenes Forradalmi Nemzeti Bizottság Emlékirata Nagy Imre kormánnyához.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

91) A Bajai Munkástanácsok Sztrájkbizottságának általános sztrájkfelhívása. 1956. október 29. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 12.

92) A bajai munkástanácsok élelmiszert gyűjtenek a főváros lakosságának megsegítésére.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. ö. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 20. p.

93) Jegyzőkönyv Kerekegyháza Község Nemzeti Bizottsága október 29-i, közellátási kérdéseket tárgyaló üléséről. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

94) Jegyzőkönyv a rémi ideiglenes munkástanács megalakulásáról. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunhalas város és járás.

95) A rémi munkástanács követelései. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunhalas város és járás.

96) Jegyzőkönyv a Bácsalmási Gépállomás Munkástanácsának alakuló üléséről. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Bácsalmási járás.

97) A bácsalmási munkástanács megvitatja a dolgozók 10 pontból álló követeléseit. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Bácsalmási járás.

98) Az izsáki Nemzeti Bizottság határozata a tanácsi dolgozók felülvizsgálatáról. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

99) Jegyzőkönyv az Izsáki Állami Általános Iskola és Óvoda tantestületének ideiglenes igazgatóválasztás okán megtartott rendkívüli gyűléséről. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

100) Szijártó János izsáki lakosnak az izsáki helyőrség-parancsnokságon felvett, az október 27-i helyi eseményekről szóló kihallgatási jegyzőkönyve. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

101) Izsák Község Nemzeti Bizottságának kérelmére Szijártó Jánost szabadlábra helyezik. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

102) Szijártó János nyilatkozatban kijelenti, hogy nem vesz részt állam- és pártellenes akciókban. 1956. október 29.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

103) A Bács-Kiskun Megyei Ideiglenes Nemzeti Bizottság határozata megalakulásáról és a további feladatokról. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

104) A 3. Hadtestparancsnokság Forradalmi Katonai Tanácsa csatlakozik a forradalomhoz. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

105) A kecskeméti repülőtér Forradalmi Katonai Tanácsa kiáltványban közli, hogy a légiőrség és a légvédelem a forradalom mellé állt. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

Magyarok!

A KECSKEMÉTI REPÜLŐTÉR KATONAI BEVÉBEN léccájuk valók, hogy valamennyi jogos követelések mellett mindannyian egyöntetűen kiálljunk! A légiőrség és légvédelem is a forradalom mellé állt, ennek hatására

már megkezdődött a tárgyalás a szovjet csapatok azonnali kivonásáról!

Nyugalmatokat őriztünk meg, biztosítottuk a szovjet csapatok szabad kivonását. Ne engedjétek, hogy provokátorok esetleg kikényszerítsék a fegyveres összecsapást a kivonuló szovjet csapatok és a forradalom katonái között. Különösen legyenek tekintettel a szovjet anyósokra, gyermekekre és sebesültekre. Véljük szemben is tovább magatartást tanúsítani!

A KECSKEMÉTI REPÜLŐTÉR
FORRADALMI KATONAI TANÁCSA.

106) A Kecskeméti 66. Vadászrepülő Hadosztály Forradalmi Katonai Tanácsának követelése. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. A Szegedi Katonai Bíróság és jogelődei iratai (a továbbiakban: XI. 22/a.) B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere.

107) „Bács-Kiskun megyében is feloszlatták az ÁVH-t” – tudósít a Népújság.

Forrás: Népújság, 11. évf. 257. sz. (1956. október 30.) [1. p.]

108) Jegyzőkönyv a Bajai Forradalmi Nemzeti Bizottság megalakulásáról. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

109) A Bajai Járási Tanács Végrehajtó Bizottsága oktatási osztályvezetője elrendeli az orosz nyelvoktatás megszüntetését. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

110) Jegyzőkönyv Kiskunfélegyháza Város Ideiglenes Nemzeti Tanácsának végleges nemzeti tanácsot választó üléséről. 1956. október 30. (Részlet.)

Forrás: PIL 290. f. 1/62. ö. e. 14–26. p.

111) Kiskunfélegyháza Város Nemzeti Bizottságának célkitűzései. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 290. f. 1/62. ö. e. 27–28. p.

112) A kerekegyházi községi nemzeti bizottság ülésén Bogdán Miklós bizottsági tag a forradalom jelentőségét méltatja. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

113) A Népújság beszámol a BARNEVAL-i munkástanács-választásról.

Forrás: Népújság, 11. évf. 257. sz. (1956. október 30.) [2. p.]

114) Jegyzőkönyv az Alföldi Kecskeméti Konzervgyár Munkástanácsának megválasztásáról. 1956. október 30.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 1157/1957. Pullay Béla és társai pere.

115) Az Alföldi Kecskeméti Konzervgyár Munkástanácsának követelése. 1956. október 30.

Forrás: PIL 290. f. 1/62. ö. e. 31. p.

116) A Kiskunfélegyházi Kisipari Termelő Szövetkezetek Munkástanácsának követelése és határozatai. 1956. október 30.

Forrás: PIL 290. f. 1/62. ö. e. 29. p.

117) A kiskunfélegyházi munkástanácsok felhívása a Minisztertanácshoz. 1956. október 30.

Forrás: PIL 290. f. 1/62. ö. e. 30. p.

„Bizakodással várjuk reményeink megvalósulását!” Demokratikus pártok újjáalakulása Bács-Kiskunban a forradalom idején

118) A Független Kisgazdapárt kecskeméti vezetőségének felhívása. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 29.

119) Sándor Béla, a kisgazdapárt volt kecskeméti titkárnak nyilatkozata a párt célkitűzéseiről.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 2. sz. (1956. november 1.) [1. p.]

120) A Független Kisgazdapárt megyei központja felszólítja a pártvezetőket, hogy haladéktalanul fogjanak hozzá a területi pártszervezetek létrehozásához. 1956. november 1.

Forrás: Kecskeméti Lapok, 89. évf. 1. sz. (1956. november 2.) [2. p.]

121) A Független Kisgazdapárt Bács-Kiskun megyei vezetőségének nyilatkozata a Szabad Katona József Rádióban. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere.

122) A Független Kisgazdapárt kalocsai szervezetének személyi és jelentkezési lapja. Dátum nélkül.

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 23.

123) „Bort! Búzá! Békességet!” A Független Kisgazdapárt kalocsai szervezetének röplapja. Dátum nélkül.

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 22.

124) Puskás Mihálynak, a Független Kisgazdapárt volt bajai pártigazgatójának bejelentése a párt újjászervezéséről. 1956. október 30.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

125) A Független Kisgazdapárt bajai szervezetének megkeresései lakáskiutalás és telefonigénylés tárgyában. 1956. november 2.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

126) A Szociáldemokrata Párt bajai szervezete ideiglenes vezetősége bejelenti a szervezet megalakulását. 1956. október 30. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ö. e. 13.

127) Az Izsáki Nemzeti Bizottság október 31-i ülésén tudomásul veszi a Nemzeti Parasztpárt helyi szervezetének megalakulását. 1956. október 31. (Jegyzőkönyvrészlet.)

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

* * *

128) Jelentés a Bács-Kiskun megyei helyzetről.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. 5. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 19–20. p.

129) Jelentés Gyurkó Lajosnak, a 3. hadtest parancsnokának szökéséről.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. 5. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 20. p.

130) Jelentés Kecskemét Város Ideiglenes Nemzeti Bizottságának újjáválasztásáról.

Forrás: PIL 290. f. 1/25. 5. e. A Nagy Imre kormány működése alatt a Parlamentbe érkezett és a Minisztertanács apparátusában keletkezett iratok. 1956. október 27–november 1. 20. p.

131) A Bács-Kiskun Megyei Ideiglenes Nemzeti Bizottság felkéri az üzemi, vállalati, hivatali forradalmi tanácsokat, hogy az október 31-i tárgyalásokra küldötteket delegáljanak. 1956. október 31.

Forrás: Fővárosi Bíróság irattára. B. 4322/1959. dr. Kardos János pere.

132) A MÁV Kecskeméti Pályafenntartási Főnökség fizikai és szellemi dolgozói személyi változásokat követelnek. 1956. október 31.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 948/1957. Ferencz Béla és Bogdány Károly pere.

133) A Kiskunfélegyházi Forradalmi Katona Tanács és Nemzeti Tanács alakuló gyűlésére hívja Kiskunfélegyháza népét. 1956. október 31. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. 1502/1957. Tarjánny Ágoston és társai pere.

134) A Kiskunfélegyházi Forradalmi Katonai Tanács röplapja. 1956. október 31.

Forrás: PIL 978. f. 22. 5. e. 34.

135) A Kalocsai Vadászrezd tudatja a szabadságharcosokkal, hogy a forradalom mellé állt. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. 5. e. 21.

136) Váradi Miklós kiskunhalasi helyőrségparancsnok felhívása a lakossághoz. 1956. október 31.

Forrás: HL Röplapgyűjtemény VI/69.

137) Az Izsáki Állami Gazdaság Vezetőségének és munkásbizottságának névsora. 1956. október 31.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

138) Jegyzőkönyv az Izsáki Földműves-szövetkezet Forradalmi Bizottságának alakuló üléséről. 1956. október 31.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

139) A Kelebiai Nemzeti Tanács meghatalmazása Fáskert István, Horváth Ferenc és Mester Gyula részére a Kelebiai Földműves-szövetkezet működésének ellenőrzésére. 1956. október 31.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunhalas város és járás.

140) Jegyzőkönyv Érsekcsanád Község Tanácsa Végrehajtó Bizottságának és Érsekcsanád Község Nemzeti Bizottságának – a házállamosítások ügyét is tárgyaló – együttes üléséről. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXIII. 725/b. Érsekcsanád Község Tanácsának iratai. Végrehajtó Bizottsági jegyzőkönyvek.

* * *

„Aki hallja, adja át!”

A kecskeméti Szabad Katona József Rádió működése

141) A kecskeméti Szabad Katona József Rádió közleménye működésének megkezdéséről. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 235. p.

142) A Kecskeméti Gépgyár Munkástanácsa Forradalmi Bizottsága üdvözlí a Szabad Katona József Rádió megszólalását. 1956. október 31.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 269. p.

143) A Kecskeméti Katona József Színház Forradalmi Bizottsága színészeket bíz meg azzal, hogy a Szabad Katona József Rádió munkáját segítsék. 1956. november 1.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 259. p.

144) A Bács-Kiskun Megyei Kórház Forradalmi Tanácsa köszönetet mond a kórház működését segítő forradalmi szervezeteknek. 1956. november 1.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 279. p.

145) A reptér forradalmi katonai tanácsa segítséget kér a kecskeméti repülőtér védelméhez. 1956. november 1.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 251. p.

146) A Kecskeméti Reptér Forradalmi Katonai Tanácsa követeli a korábbi katonai vezetők kiadatását. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 250. p.

147) Kecskemét Város Forradalmi Bizottságának felhívása a munka felvételére. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 271. p.

148) Lapszemle a Szabad Katona József Rádióban. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 262. p.

149) Üzenetek a Szabad Katona József Rádióban. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 277. p.

150) A kecskeméti Szabad Katona József Rádió bejelenti, hogy rövidesen fontos híreket tesz közzé. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 238. p.

151) A Szabad Katona József Rádió vezetősége kéri a többi forradalmi rádiót, hogy adásukat vegyék át, és továbbítsák. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 239. p.

152) A Szabad Katona József Rádió utasítást kér a kecskeméti repülőteret megszálló szovjet páncélosok ügyében. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 241. p.

153) A Szabad Katona József Rádió felhívása az ENSZ-hez. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 242. p.

154) A Szabad Katona József Rádió bejelenti, hogy a repülőtér katonái ellenállnak a szovjet páncélosoknak. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 246. p.

155) A Szabad Katona József Rádió bejelenti, hogy a magyar repülőtereket szovjet páncélos egységek körbezárták. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 243., 245. p.

156) A kecskeméti rádió bejelenti, hogy a repülőtér forradalmi katonai tanácsa végrehajtja a kormány utasítását, és nem lő a kecskeméti repülőteret megszálló szovjet páncélosokra. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 248., 249. p.

157) A Kecskeméti Gépgyár Forradalmi Munkástanácsa a Szabad Katona József Rádióban kér segítséget a termelés beindításához. 1956. november 2.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 266. p.

158) A Szabad Katona József Rádió, a Kecskeméti Repülőtér Forradalmi Katonai Tanácsa és Kecskemét munkásainak felhívása a dolgozó parasztsághoz. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 264–265. p.

159) A Kecskeméti Repülőtér Forradalmi Katonai Tanácsának közleménye a Szabad Katona József Rádióban. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 268. p.

160) Kecskemét Város Forradalmi Bizottságának közleménye a kecskeméti rádióban a kijárási tilalom megszüntetéséről és a tanítás megkezdéséről. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 270. p.

161) A Kecskeméti Gépgyár Munkástanácsának felhívása a kecskeméti rádióban az áremelkedés megfékezése érdekében. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 276. p.

162) Hírek a Szabad Katona József Rádióban. Dátum nélkül.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 281/1957. Mádi Jenő és társai pere. 274., 275. o.

* * *

163) A Petőfi Népe beszámol a kecskeméti sztrájkokról.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 2. sz. (1956. november 1.) [1. p.]

164) „Megszűnt a beszolgáltatási rendszer”. Gyenes Antal begyűjtési miniszter nyilatkozata a Petőfi Népeben.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 2. sz. (1956. november 1.) [1. p.]

165) A kecskeméti rendőrség Forradalmi Tanácsa közleményében kinyilvánítja, hogy támogatja a szabad Magyarorszáért fegyvert fogó szabadságharcosokat.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 2. sz. (1956. november 1.) [2. p.]

166) A kiskunfélegyházi 27. Lövészadosztály Forradalmi Katonai Tanácsa a Magyar Köztársaság Forradalmi Bizottmányának küldött táviratában a hadosztály népellenes utasításokat kiadott parancsnokainak letartóztatását kéri. 1956. november 1.

Forrás: HL XI. 26/a. B. 46/1958. Szabadella József és társai pere.

167) Kerekegyháza Község Forradalmi Bizottsága határozatokat hoz a járási forradalmi bizottsághoz kiküldött delegáltak, valamint a nemzetőrség fegyvereinek elhelyezése ügyében. 1956. november 1.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

168) Jegyzőkönyv Kerekegyháza és Vidéke Körzeti Földműves-szövetkezet Forradalmi Munkástanácsának megválasztásáról. 1956. november 1.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. Bogdán Miklós és társai pere.

169) Kunfehértó Község Forradalmi Bizottsága értesíti Kollár Ferenc volt vb-elnököt munkaviszonyának megszűnéséről. 1956. november 1.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. 1. dosszié. Kiskunhalas város és járás.

170) Kunfehértó Község Forradalmi Bizottsága elbocsátja állásából és szolgálati lakása átadására szólítja fel Szabó István volt adóügyi megbízottat. 1956. november 1.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. 1. dosszié. Kiskunhalas város és járás.

171–172) A Bács-Kiskun Megyei Tanács Forradalmi Bizottsága élelmiszert küld a budapesti felkelőknek. 1956. november 2.

Forrás: Fővárosi Bíróság irattára. B. 836/1958. dr. Magócsi Géza pere.

173) A Corvin Forradalmi Tanács nyugtázza az élelmiszerszállítmány átvételéről. 1956. november 2.

Forrás: Fővárosi Bíróság irattára. 836/1958. dr. Magócsi Géza pere.

174) A Magyar Közellátási Kormánybizottság utasítása a Bács-Kiskun Megyei Forradalmi Bizottságnak. 1956. november 2.

Forrás: Fővárosi Bíróság irattára. B. 836/1958. dr. Magócsi Géza pere.

175) Izsák község Forradalmi Nemzeti Bizottsága almát ajánl fel a budapesti harcokban megsebesülteknek. 1956. november 2.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1235/1957. Fekete Kálmán és társai pere.

176) „Két napig meg lehet tekinteni belülről a volt ÁVO-palotát” – tudósít a Kecskeméti Lapok.

Forrás: Kecskeméti Lapok, 89. évf. 1. sz. (1956. november 2.) [2. p.]

177) Ury László „Tíz perc a pokolban” című írása a Kecskeméti Lapokban.

Forrás: Kecskeméti Lapok 85. évf. 8. sz. (1989. október 20.). Mellékletben: Kecskeméti Lapok, 89. évf. 2. sz. (1956. november 4.) [2. p.]

178) „A volt ÁVH-palota rejtelméi”. A Petőfi Népe 1956. november 4-i számában megjelent cikkről készített dokumentumfénykép.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1490/1957. Orosz László pere.

179) Baja Város Forradalmi Nemzeti Bizottsága személyi kérdésekben hozott határozatát közli a Baja Város Tanácsa Munkástanácsának elnökével. 1956. november 2.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

* * *

„Kivételes időket élünk!” Bács-Kiskun megye ötvenhatos sajtója

180) A Független Kisgazdapárt megyei szervezete bejelenti a Kecskeméti Lapok megjelenését. (Röplap.)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 28.

181) A Kecskeméti Lapok 1956. november 2-i számának címlapja.

182) „Hallgasd! A Te dolgaidról van szó!” A Hazafias Népfrent bajai városi bizottsága felhívja a figyelmet a hangos híradón keresztül közreadott „hangos újságra”. (Röplap)

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 14.

183) A Bajai Ifjúsági Tanács Lapja, az Októberi Ifjúság beköszönő száma.

Forrás: PIL 978. f. 22. ő. e. 7. Októberi Ifjúság [1. p.]

184) A Kalocsa és Vidéke című lap első száma Miklóssy János főszerkesztő köszöntőjével.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 639/1958. Miklóssy János pere. Kalocsa és Vidéke, 1. évf. 1. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

185) A Petőfi Népe Szerkesztőségének Munkástanácsa szerkesztőségi cikkben üdvözli a forradalmat.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 1. sz. (1956. október 31.) [1. p.]

186) A Petőfi Népe Szerkesztősége Forradalmi Munkástanácsának megbízólevele. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1490/1957. dr. Orosz László pere.

187) A megyei lap fejlődésének változásai 1956. október és 1957. április között.

Forrás: Népújság, 1956. október 24., 28., 30., 31. Petőfi Népe, 1956. november 3., 6., 8., 10., 14., 17., december 23., 1957. február 10., 23., április 2.

* * *

188) „Magyarország felmondta a Varsói szerződést és kinyilatkoztatta semlegességét” – tudósít a Petőfi Népe.

Forrás: Petőfi Népe. 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

189) A Petőfi Népe közli Nagy Imrének a magyar néphez intézett rádiószózatát.

Forrás: Petőfi Népe. 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

190) A Bács-Kiskun Megyei Forradalmi Bizottság intézőbizottsága felhívással fordul a munkástanácsokhoz, hogy vegyék fel a munkát.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

191) A Petőfi Népe tudósítása Kecskemét Város Ideiglenes Nemzeti Bizottságának megalakulásáról.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

192) „Ma délelőtt összeült Kecskemét város munkásküldöttsége” – írja a Petőfi Népe.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [1. p.]

193) A kecskeméti iparosok forradalmi bizottsága közleményben tudatja megalakulását és határozatait.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [2. p.]

194) Dr. Rákossy Árpád közös érdekképviseleti szerv megalakítására szólítja fel a volt politikai foglyokat.

Forrás: Petőfi Népe, 1. évf. 3. sz. (1956. november 3.) [2. p.]

195) A Kalocsai Járás Forradalmi Nemzeti Bizottság értesíti a lakosságot, hogy szovjet páncélos erők vonultak fel a kalocsai reptér környékére.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 639/1958. Miklóssy János pere. Kalocsa és Vidéke, 1. évf. 1. sz. (1956. november 3.) [2. p.]

KALOCSA ÉS VIDÉKE		
I. ÉVFOLYAM, I. SZÁM	Ára: 70 fillér	MEGJELENIK: SZOMBATON
Leadották a városi és járdai tanácselnököket! Nemhisz beszéltek a tanács az iskolákban		

IV.

„Ez is olyan kommunista, mint a másik...”

A Kádár-kormány megalakulása utáni időszak Bács-Kiskun megyében

196) A Kádár-kormány nyílt levele a magyar dolgozó néphez. 1956. november 4. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

197) A Forradalmi Munkás–Paraszt Kormány programja. 1956. november 4. (Plakát.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 65.312.1.

198) Szovjet tank a kiskunhalasi posta előtt. 1956. november 4. (Korabeli fotó. Készítette: Ternyák Jenő.)

Forrás: a szerző magángyűjteménye.

199) Kecskemét Város Katonai Parancsnokának parancsa.

Forrás: Petőfi Népe, 11. évf. 262. sz. (1956. november 6.) [2. p.]

200) A Magyarországon állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának felhívása a magyar néphez. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 65.273.1.

198.

201) A Petőfi Népe beszámol a posta, a mozik és a vasút működésének helyreállításáról.

Forrás: Petőfi Népe 11. évf. 262. sz. (1956. november 7.) [2. p.]

202) A Magyar Szocialista Munkáspárt Baja Városi Végrehajtó Bizottsága közli Baja város dolgozóival és a kommunistákkal, hogy a kompromittálódott funkcionáriusokat leváltották. 1956. november 7. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

203) A Kalocsa és Vidéke beszámol az MSZMP helyi szervezetének megalakulásáról.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 639/1958. Miklóssy János pere. Kalocsa és Vidéke, 1. évf. 2. sz. (1956. november 14.) [1. p.]

204) Kalocsa város szovjet katonai parancsnokának 2. számú parancsa. 1956. november 9. (Plakát.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kalocsa város és járás.

205) A solti Forradalmi Bizottság hirdetménye a kijárási tilalommal kapcsolatban. 1956. november 9.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Dunavecsei járás.

206) „Mi az igazság a kecskeméti letartóztatásokról?”

Forrás: Petőfi Népe, 11. évf. 265. sz. (1956. november 10.) [1. p.]

207) A Munkás–Paraszt Kormány hivatalos közleménye a lakosságot nyugtalanító álhírekről és az „ellenforradalmárok” ártalmatlanná tételéről. Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 65.277.1.

208) Sztrájkfelhívás a Kecskeméti Gépgyár dolgozóihoz. Dátum nélkül.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 1157/1957. Pullay Béla és társai pere.

209) Baja Város szovjet katonai parancsnokának parancsa a fegyverek beszolgáltatásáról és a rend helyreállításáról. 1956. november 11. (Plakát.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

210) Baja Város Tanácsa Végrehajtó Bizottsága, a bajai üzemek vezetői és a munkástanácsok küldöttei a város lakosságát a munka felvételére szólítják fel. 1956. november 11. (Plakát.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

211) A Dunavecsei Járás Nemzeti Bizottságának határozati javaslatai a forradalmi szervezetek tagjainak a honvéd alakulatok által történt zaklatása ügyében. 1956. november 15.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Dunavecsei járás.

212) Jegyzőkönyv Szeremle Község Nemzeti Bizottságának és Szeremle Község Tanácsa Végrehajtó Bizottságának a karhatalom megszervezése és a község vezetése tárgyában döntő együttes üléséről. 1956. november 15.

Forrás: BKMÖL XXIII. 772/b. Szeremle Község Tanácsának iratai. Végrehajtó bizottsági jegyzőkönyvek.

213) Jegyzőkönyv az Alföldi Kecskeméti Konzervgyár végleges munkástanácsának megválasztásáról. 1956. november 19.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 1157/1957. Pullay Béla és társai pere.

214) A Pedagógus Szakszervezet Kecskemét Városi Bizottsága Kocher László leváltását követeli a Bács-Kiskun megyei Tanács elnökségétől. 1956. november 19.

Forrás: BKMÖL XXIII. 1/b. A Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának iratai. Elnöki iratok. 197/1956.

215) A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete Kecskemét városi tagságának állásfoglalása a forradalom vívmányai mellett. 1956. november 26.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kecskemét város és járás.

216) A Kecskeméti Gépgyár Munkástanácsa által felvázolt általános helyzetkép. 1956. december 6.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 1157/1957. Pullay Béla és társai pere.

217) Politikai hangulatjelentés Kalocsáról. 1956. december 12.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 9. cs. 15. 5. e.

218) A Kiskunfélegyházi Bányászati Berendezések Gyára Munkástanácsának igazolványa. 1956. december 12.

Forrás: PIL 978. f. 22. 5. e. 36.

219) A kecskeméti munkástanácsok vezetői a munka felvételére szólítják fel az üzemi munkásokat. 1956. december 12. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kecskemét város és járás.

220) Politikai hangulatjelentés Bácsalmásról. 1956. december 17.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 9. cs. 15. 5. e.

221) Politikai hangulatjelentés Kiskőrösről. 1956. december 18.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 9. cs. 15. 5. e.

222) Jegyzőkönyv Baja Város Tanácsa Végrehajtó Bizottságának rendkívüli üléséről, amelyen a városban lezajlott karhatalmi razziairól tárgyaltak. 1956. december 19.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 1237/1957. Nagy István és társai pere.

223) Beszámoló Lakitelek Község Tanácsa Végrehajtó Bizottságának december 22-i ülésére a vb újjászervezése tárgyában. 1956. december 19.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1858/1957. Scherter Béla és társai pere.

224) Politikai hangulatjelentés Kiskőrösről. 1956. december 20.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 9. cs. 15. 5. e.

225) A bajai munkástanácsok és a bajai üzemek vezetőinek nyilatkozata a munkástanácsok szerepéről és feladatairól. 1956. december 20. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

* * *

**„Velünk a haladó világ!”
A Kádár-kormány propagandaplakátjai**

226) „Éljen a Forradalmi Munkás–Paraszt Kormány!” (Plakát.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 85.4.36.

227) „Eltársak! Barátok! Magyar Dolgozók!” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

228) „Mit jelent a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány?” (Röplap.) 1956. november 10.

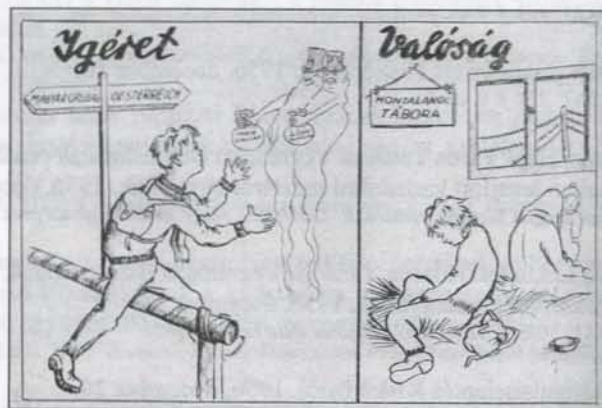
Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

229) Az MSZMP felhívása: „Eltársak! Dolgozók! ... Lássatok tisztán, ítéljetez jőzanul!” 1956. november 11. (Röplap.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

230) Részlet a Kádár-kormány nyilatkozatából. Dátum nélkül. (Plakát.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 65.311.1.

235.

231) „Velünk a haladó világ!” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 76.6.17.

232) „Nyugdíjasok tízezrei kapják vissza jogtalanul megvont nyugdíjukat.” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.15.

233) „Vigyázz a befurakodókra!” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.10.

234) „Vesszenek a spekulánsok! Segítsd a rendőrséget!” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.12.

235) „Ígéret – Valóság.” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.18.

236) „Itt London...” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.17.

237) „A Szabad Európa Rádió jelenti.” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.14.

238) „Rémhírtérjesztők.” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.19.

239) „Hallotta?” Dátum nélkül. (Röplap.)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma. Történeti Gyűjtemény. Lsz.: 67.1.16.

**„Nekem se' kell Kádár!”
A Kádár-kormány ellen tiltakozó diákok röplapjai**

240–242) Gumibélyegzővel készített és kézzel írt röplapok.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 2037/1961. Dárdai Vilmos és Zombori Imre pere.

243) Kézzel írt, orosz nyelvű röplap és hivatalos fordítása.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Bíróság irattára. B. 2037/1961. Dárdai Vilmos és Zombori Imre pere.

244–262) A Kiskunfélegyházi Forradalmi Ifjúsági Szövetség röplapjai és színes tollrajzai.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. 1502/1957. Tarjányi Ágoston és társai pere.

263) A Kecskeméti Forradalmi Ifjúság kormányellenes röplapjainak szlogenjei.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 432/1958. Szentiványi György és társai pere.

264–279) A Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Gimnázium egyik diákja által készített és terjesztett röplapok.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 118/1957. Barna Rezső pere.

280) „Csatlakozz a pesti munkásokhoz!” (Színes ceruzarajz.)

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 118/1957. Barna Rezső pere.

241.

V.

„Az ellenforradalmi események következtében...”

A számvetés és a megtorlás időszaka

281) Feljegyzés az 1956. október hó 23-a után a megye területén lezajlott eseményekről. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

282) Kézzel írt naplójellegű beszámoló az 1956. októberi esélyospálosi eseményekről. 1957. március 16. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kiskunfélegyháza város és járás.

283) „Önmagukat leplezték le.” Beszámoló a forradalom fajszi eseményeiről. Dátum nélkül. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kalocsa város és járás.

284) „Homokmégy község az ellenforradalom tüzeiben.” Homokmégyi párttagok jelentése az 1956-os helyi történeésekről. 1958. március 9. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Kalocsa város és járás.

285) Kimutatás Bács-Kiskun megyében a forradalmi események következtében elhaltakról. 1957. január 7.

Forrás: BKMÖL XXIII. 13/b. A Bács-Kiskun Megyei Tanács VB Egészségügyi Osztályának iratai. Szociálpolitikai Csoport iratai. 38 933/1957.

286) Kecskeméti Járási Tanács Végrehajtó Bizottsága jelentése a Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága elnökének a halálos áldozatokról. 1957. március 7.

Forrás: BKMÖL XXIII. 2/c. A Bács-Kiskun Megyei Tanács VB Titkárságának iratai. Általános és vegyes iratok (a továbbiakban: XXIII. 2/c.). 1030/1957.

287) A Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának jelentése a Magyar Forradalmi Munkás–Paraszt Kormány Titkársága Tanácsszervek Osztályának a megyében a hatalom oldalán meghaltakról. 1957. március 8.

Forrás: BKMÖL XXIII. 2/c. 1030/1957.

288–289) A pártvagyonban az „ellenforradalom” során keletkezett károk felmérése. Az MSZMP Kiskörösi és Bajai Járási Bizottságainak jelentése. 1957. július 3., 4.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 13. cs. 18. ő. e.

290) Az MSZMP Központi Bizottsága javaslatokat kér a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és az 1956. októberi magyar „ellenforradalom” leverésének évfordulóján kitüntetendő elvtársak személyére nézve. 1957. október 1.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 8. cs. 95. ő. e.

291) Kiskunfélegyháza Városi Tanács VB-elnöke javaslatlétéle kormánykitüntetés tárgyában. 1957. október 9.

Forrás: BKMÖL XXIII. 606. Kiskunfélegyháza Város Tanácsa VB Titkárságának iratai (a továbbiakban: XXIII. 606.). 376/1957. Eln.

292–293) Az 1957 folyamán felújított kecskeméti (Szabadság téri) és kiskunhalasi emlékművek. (Korabeli fotó.)

Forrás: BKMÖL XXVIII. 5. A Hazafias Népfront Bács-Kiskun Megyei Titkárságának iratai (a továbbiakban: XXVIII. 5.). Szovjet emlékművek a megyében. Fényképek és kimutatások. 1968. október 2.

294) Az 1945–1960 között elesett szovjet hősök emlékére 1957-ben felállított bátyai emlékmű. (Korabeli fotó.)

Forrás: BKMÖL XXVIII. 5. Szovjet emlékművek a megyében. Fényképek és kimutatások. 1968. október 2.

295–296) A Szentiványi György és társai ügyében keletkezett rendőrségi jelentések. 1957. február 19. és március 2.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 432/1958. Szentiványi György és társai pere.

297) Szentiványi György vallomásában felvázolja az általa tervezett diákcsoportosulás felépítését. Dátum nélkül.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 432/1958. Szentiványi György és társai pere.

298) Az MSZMP kecskeméti intézőbizottságának jelentése az április 17-i járási aktívaüléstről. Az ülésen a megyei bíróság és az ügyészség munkáját érintő kifogások, valamint az ÁVH felállítására és a népköztársasági címer visszaállítására vonatkozó javaslatok hangzottak el. 1957. április 25.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 9. cs. 15. ő. e.

299) A Felsőszentiványi MSZMP és a községi tanács VB javaslatlétéle a nem megbízható elemek leváltására és áthelyezésére. 1957. március 27.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 1. dosszié. Baja város és járás.

300) A Bács-Kiskun Megyei Bíróság elnökének előterjesztése a dolgozók magatartását felülvizsgáló bizottság jelentése alapján. 1957. május 16.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 12. cs. 15. ő. e.

301) A Móra Ferenc Ált. Gimnázium Igazgatósága Kimutatása a felvételre ajánlott tanulókról. 1957. május 30.

Forrás: BKMÖL XXIII. 606. 249/1957. Eln.

302) Az ELTE megkeresése Terjék István felvételiző környezettanulmánya ügyében. 1957. június 8.

Forrás: BKMÖL XXIII. 606. 249/1957. Eln.

303) Végvári László volt bajai nemzetőr fegyelmi ügye. 1957. július 13.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. Nyilvántartások és gyűjtemények. 2777. d. 2. dosszié.

304) Az egészségügyi dolgozók felülvizsgálatáról szóló jelentés és jegyzőkönyv részlete. 1957. július 24–26.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 12. cs. 15. ő. e.

305) Jegyzőkönyv a fülöpszállási és szabadszállási vasutas dolgozókkal szembeni foganatosítandó intézkedésekről. 1957. július 28.

Forrás: BKMÖL XXXV. 1. 1. f. 7. cs. 51. ő. e.

306) A Bács-Kiskun Megyei Ügyészség vádirata Puskás Lili bajai tanárnő ügyében. 1957. december 2.

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1710/1957. Puskás Lili pere.

307) A Bács-Kiskun Megyei Bíróság ítélete dr. Bogdán Miklós és társai ügyében. 1958. október 8. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 1353/1957. dr. Bogdán Miklós és társai pere.

308) A Bács-Kiskun Megyei Tanács VB elnökének körlevele a március 15-i ünnepek zavartalansága tárgyában. 1957. március 12.

Forrás: BKMÖL XXIII. 1/b. A Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának iratai. Elnöki iratok (a továbbiakban: XXIII. 1/b.). 29/1957. Eln.

309) A 1957-es felszabadulási seregszemlén vonuló szovjet katonák. Háttérben a forradalom harci eseményei során megsérült Újkollégium. (Korabeli fotó.)

Közli: Petőfi Népe, 49. évf. 249. sz. (1994. október 22.) [1. p.]

310) Körlevél az 1957. évben tartandó egyházi körmenetek ügyében. 1957. április 15.

Forrás: BKMÖL XXIII. 1/b. 37/1957. Eln.

311) A BKMT VB körlevele az „ellenforradalom” évfordulója alkalmával szükséges biztonsági intézkedésekről. 1957. október 16.

Forrás: BKMÖL XXIII. 1/b. 137/1957. Eln.

* * *

„1956 virágai”

Forradalom ihlette műalkotások és alkalmi versek

312) Goór Imre „'56 virágai” című festménye.

Forrás: a szerző magángyűjteménye.

313–314) Buda Ferenc 1956-ban írt versei.

Pesten esik a hó.

Kihűl.

Forrás: a szerző magángyűjteménye.

315) Bielicky Sándor „Levél a bátyámhoz” című verse.

Közli: Petőfi Népe, 1. évf. 2. sz. (1956. november 1.) [2. p.]

316–318) Fekete Pál diákköltő versei.

Az ENSZ-hez... 1956. október 27. (Részlet.)

Csend ül... 1956. november 10.

Hej, Hruscsov úr, hej, Bulganyin! Dátum nélkül. (Részlet.)

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. 1502/1957. Tarjányi Ágoston és társai pere. Házkutatás során lefoglalt anyagok.

319–321) 1956-ban Katymáron írt versek Szakra Tibor honvéd verses füzetéből.

Mennyi kin... 1956. október 22.

Üdvözöllek... 1956. október 24.

Elborul az ég... 1956. december 23.

Forrás: HL 26/a. B. 268/1957. Szakra Tibor versei.

322–323) Diákkersek.

Ez a rab föld mind az én hazám!

Árpád apánk, mivé lett szép Magyarország?

Forrás: BKMÖL XXV. 30/b. B. 118/1957. Barna Rezső pere.

324) Kiss Zoltán „Szovjet tank a főtéren” című grafikája. 1956 ősze.

Közli: Kecskeméti Lapok, 85. évf. 10. sz. (1989. november 3.) 9. p.

* * *

„Naposoldal”

A kecskeméti levéltár mindennapjai a forradalom idején

325–333) A Bács-Kiskun Megyei Levéltár rajzolt történetének, a „Naposoldalnak” 1956-os vonatkozású oldalai. (Készítette: Balanyi Béla. Az eredeti kötet, illetve az egyes oldalak másolatai láthatók a tárlóban.)

Forrás: BKMÖL XXXIV. 1. A Bács-Kiskun Megyei Levéltár (1950–1967 között Kecskeméti Állami Levéltár) iratai (a továbbiakban: XXXIV. 1.). Naposoldal, II. kötet. 435–437., 439–440., 442., 445. és 447. p.

334) Balanyi Béla levéltár-igazgatónak a Levéltárak Országos Központjához (LOK) küldött rövid, tájékoztató távirata a kecskeméti levéltár és dolgozói állapotáról. Dátum nélkül.

Forrás: Magyar Országos Levéltár XXXII. 7. Levéltárak jelentései és adatszolgáltatásai, tematikus adatgyűjtemények. Sz. n.–1956. (176. d.)

335) Balanyi Béla részletes jelentése a LOK-nak az október 23-a után történekről. 1956. november 21.

Forrás: BKMÖL XXXIV. 1. 365/1956.

336) A Levéltár kéziratos krónikás könyvének, a „Historia Domus”-nak az 1956-os forradalom eseményeiről szóló bejegyzései. (Készítette: Balanyi Béla. Az eredeti kötet látható a tárlóban.)

Forrás: BKMÖL XXXIV. 1.

* * *

A kiállításon megtekinthető tárgyak:

337) Világrádió az 1950-es évekből.

Magántulajdonban.

338) Megrongált Rákosi-szobor.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma.

339) Megrongált Sztálin-szobor.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma.

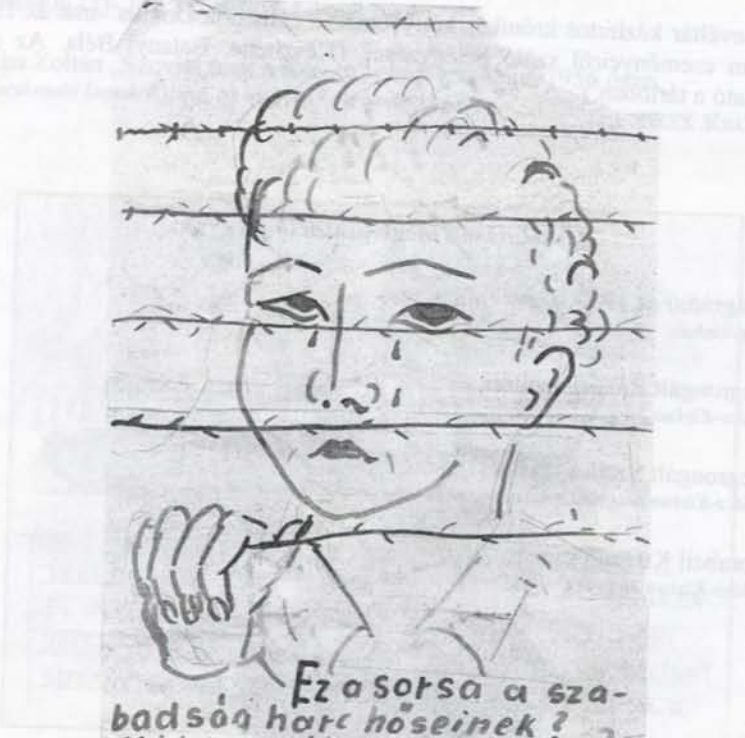
340) Korabeli Kossuth-címer.

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Katona József Múzeuma.

1956. november 21. (1956. november 21.)
 1956. november 21. (1956. november 21.)
 1956. november 21. (1956. november 21.)

1956. november 21. (1956. november 21.)
 1956. november 21. (1956. november 21.)

1956. november 21. (1956. november 21.)
 1956. november 21. (1956. november 21.)

**Ez a sorsa a szabadság harc hőseinek?
 Hát, adjátok ezt tükni?**

„Népszó”

A közkeletű levélre válaszként a szerkesztés kéje

115-117) A Bács-Kiskun Megyei Levéltár rajzi II. kötetében, a „Népszó”
 1956-os évkezdési oldalán. (Készítette: Balanyi István. Az eredeti képe, illetve az
 egyes oldalak másolatai láthatók a táblán.)
 Forrás: BALANYI ISTVÁN: A Bács-Kiskun Megyei Levéltár 1956-1967 évi tevékenységéről. Levéltári
 szemle (Szeged) XXXV. évf. 1. szám, 1967. március 1. 423-427, 427-428, 442, 443 és 447 p.